

KLIMAAT (ON) RECHTVAARDIGHEID

- WAT IS DIT EN HOE MEE OMGAAN -

André Rodenburg

9 januari 2025, provincie Utrecht

Bij elkaar brengen van klimaatwerkers

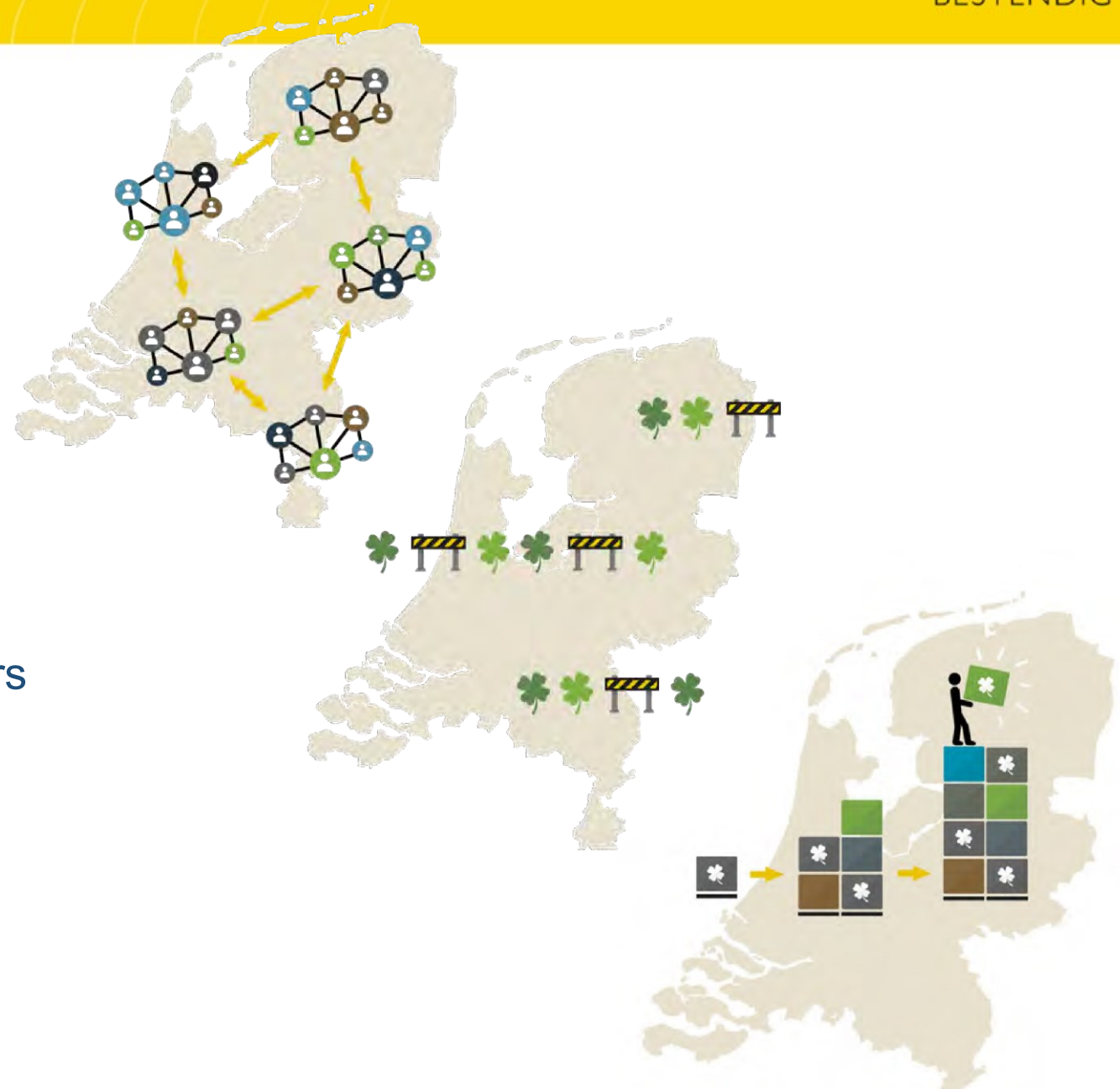
We zorgen voor uitwisseling van ervaringen en kennis in communities van vakmensen.

Signaleren en agenderen

We signaleren knelpunten en succesfactoren bij het DPRA en andere beleidsprogramma's.

Opschalen

We schalen successen op met netwerkpartners per thema. Zoals kennisinstellingen, brancheorganisaties en ministeries.

Sectoren

- Mirko van Ingen
 - Freya Macke
 - Lotte Freeve
 - Madeleen Helmer
 - Marlou Boerbooms
 - Annemarie Bor
- Tuinen en groensector**
Bedrijventerreinen
Gebiedsontwikkeling
Hittestress en gezondheid
Woningcorporaties
Financiële sector

Communicatie & Coördinatie

- Nadia van den Berg
 - Sandra Poons
 - Bart Stoffels
 - Mirthe Meijer
- Communicatieadviseur**
Projectsecretaris
Coördinator
Themagroepen

Decentrale overheden

EXPOSITIE KLIMAATADAPTATIE

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG

Expositie tot eind februari in provinciehuis

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG
PRESENTEERT DE EXPOSITIE:
**KLIMAAT
ADAPTATIE
IN BEELD**

KLIMAAT (ON) RECHTVAARDIGHEID

of KLIMAAT (ON) GELIJKHEID of KLIMAAT (ON) EERLIJKHEID

**KLIMAATVERANDERING HEEFT
IMPACT OP MENSEN**

KLIMAATVERANDERING GAAT OVER MENSEN

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG

**WE ZITTEN
ALLEMAAL IN
DEZELFDE STORM,
MAAR NIET IN
DEZELFDE BOOT**

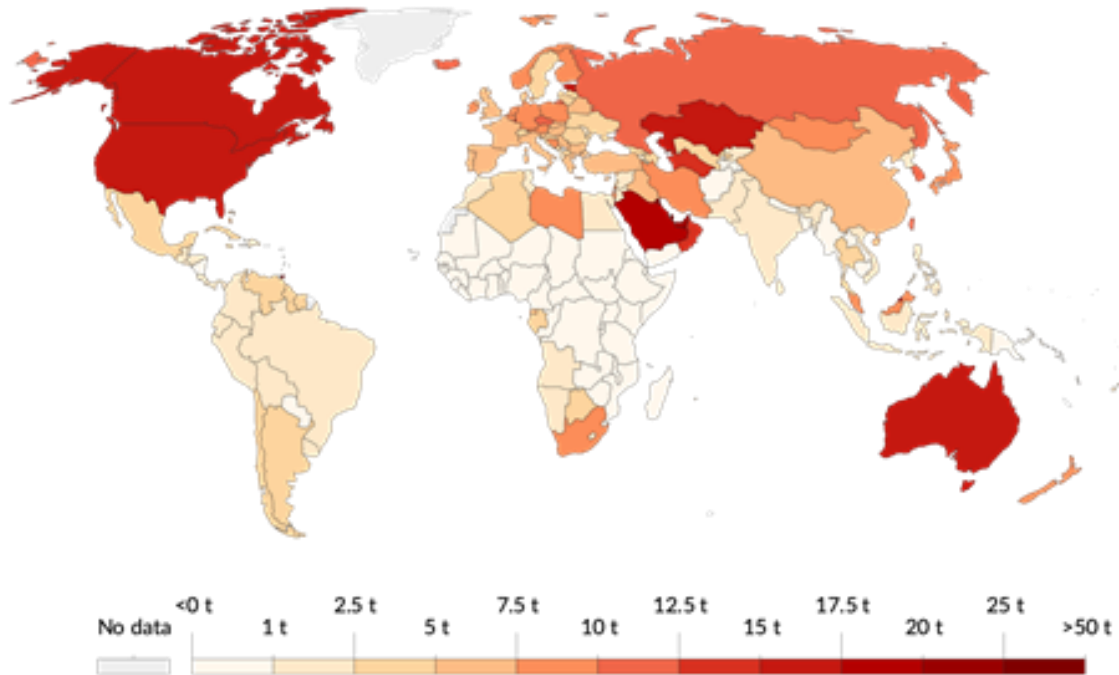

ONGELIJKHEID OP VERSCHILLENDE SCHAALNIVEAUS

CO₂ emissions per capita, 2017

Average carbon dioxide (CO₂) emissions per capita measured in tonnes per year.

Our World
in Data

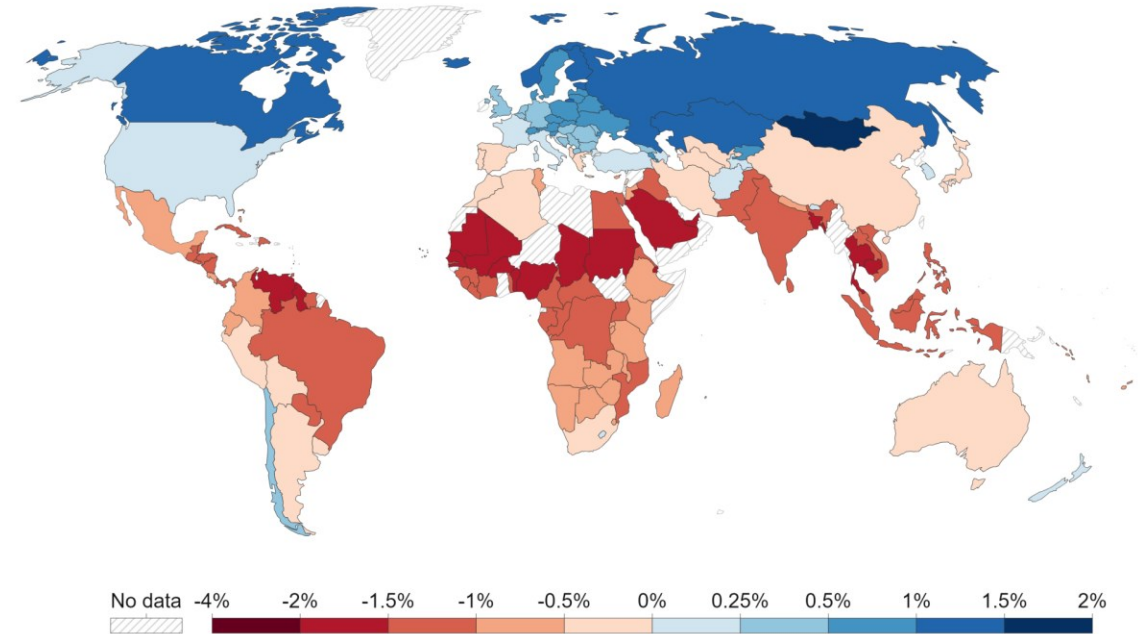

Source: OVID based on CDIAC; Global Carbon Project; Gapminder & UN
OurWorldInData.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions/ • CC BY

Economic impacts of 2°C

Projected change in annual GDP per capita growth under 2°C global mean surface temperature increase relative to no additional warming. Projection from Pretis, Schwarz, Tang, Haustein, and Allen (in Phil Trans. 2018).

Our World
in Data

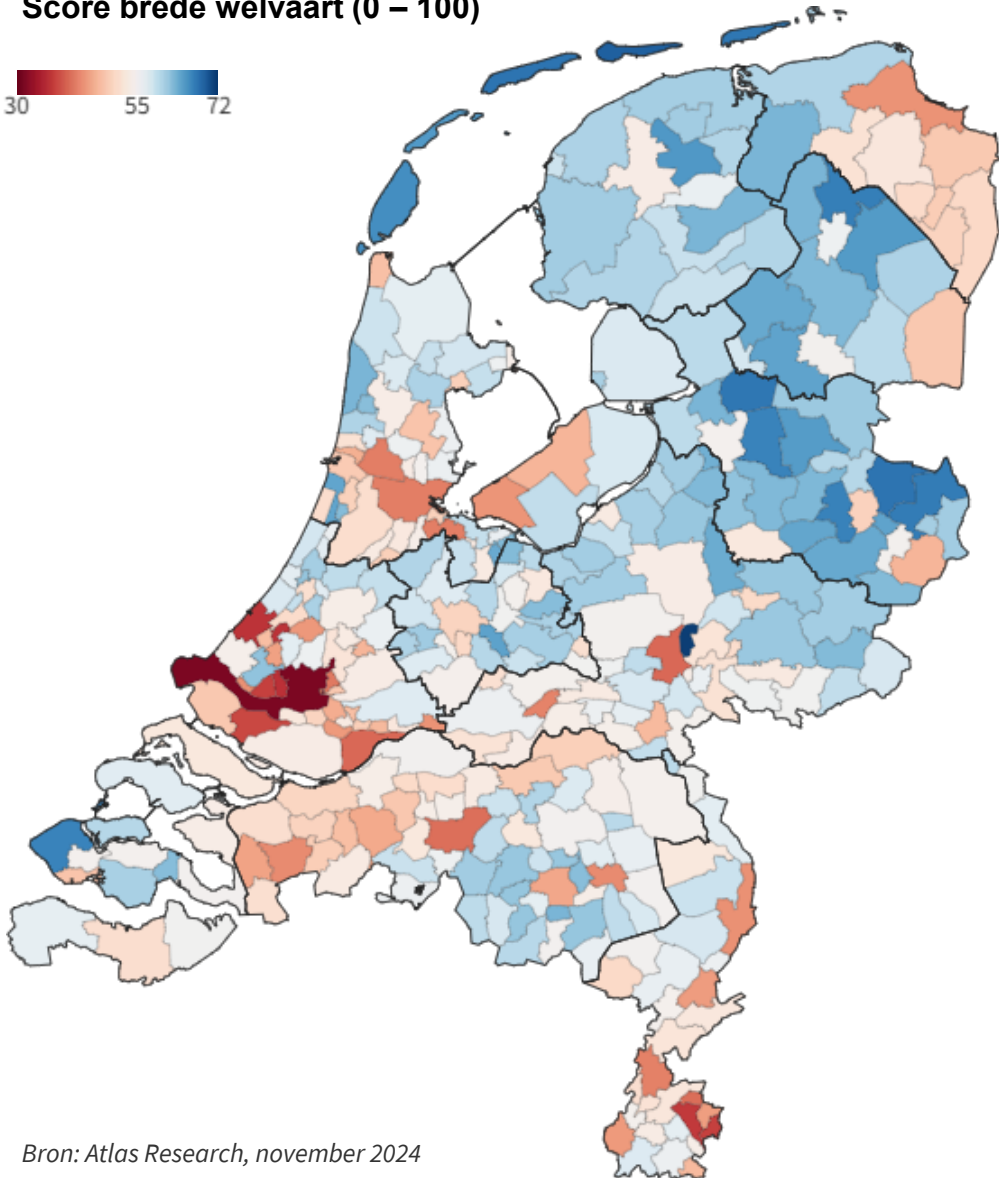
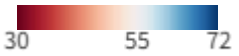

Source: Uncertain impacts of 1.5° or 2°C warming - Pretis et al. 2018, doi: 10.1098/rsta.2016.0460

Note: Map shows median impact on economic growth, bar charts show 97.5% - 2.5% (2SD) and 83% - 17% (1SD) range of likely impacts.
OurWorldInData.org/co2-and-greenhouse-gas-emissions • CC BY

ONGELIJKHEID OP VERSCHILLENDE SCHAALNIVEAUS

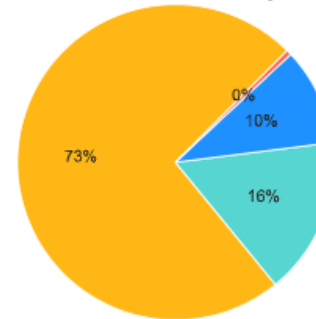
Score brede welvaart (0 – 100)

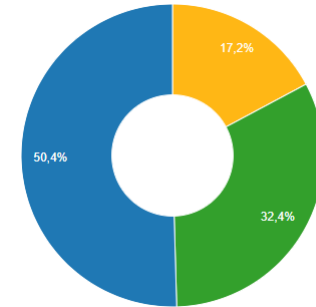
Bron: Atlas Research, november 2024

BUNNIK

6.787 woningen

- koopwoning
- huur – corporatie
- huur - overig

opleidingsniveau*

- laag
- middelbaar
- hoog

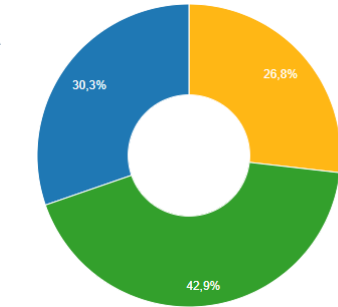
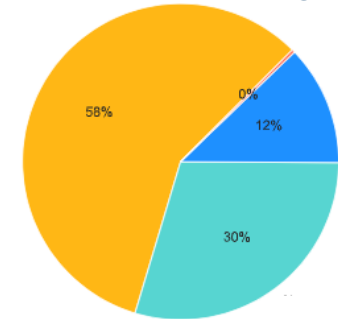
gemiddeld bruto
jaarinkomen

- laagste 10% NL
- laagste 25% NL
- hoogste 25% NL

Bron: Alle cijfers.nl

NIEUWEGEIN

30.773 woningen

*opleidingsniveau

- laag
- middelbaar
- hoog

basisonderwijs, VMBO, 3^e jaar HAVO/ VWO, MBO 1 en praktijkonderwijs
bovenbouw HAVO/ VWO, MBO 2 t/m MBO 4
HBO en WO

ONGELIJKHEID IN HET NIEUWS

**Armste wijken zijn warmste wijken:
hittegolf is zwaarder in arme en
diverse buurten**

**Let op! Klimaatschade aan je
woning lang niet altijd verzekerd**

**De gezondheid van een
stad meet je aan hoe het
met haar kwetsbaarste
bewoners gaat**

Hitte: overweeg tijdelijk stoppen of dosisverlaging

“Uitgeleerden” die onvoldoende Nederlands spreken wacht vaak sociale uitsluiting

**‘Mijn Nederlands is kapot.’ Taal als drempel in
plaats van toegangspoort**

**Particuliere verhuurders doen weinig
aanvragen voor verduurzamingssubsidie.
Kunnen huurders verduurzaming eisen?**

**Ombudsman: machtiging DigiD namens
kwetsbare burgers niet goed geregeld**

Wie namens een naaste met DigiD digitaal overheidszaken wil regelen, loopt tegen allerlei problemen aan. Dat concludeert de Nationale ombudsman Reinier van Zutphen in een nieuw rapport.

Volgens hem zijn er bijna 300.000 mensen die een wettelijke vertegenwoordiger (zoals bijvoorbeeld een ouder) hebben en daarnaast zijn er 2,6 miljoen mensen die digitaal niet vaardig zijn. Zij mogen of kunnen niet zelf hun zaken digitaal regelen met de overheid, en zijn daarvoor afhankelijk van een wettelijke vertegenwoordiger of gemachtigde.

**Arme mensen gaan zes jaar
eerder dood – waarom doen
we daar niets aan?**

De gezondheidsverschillen tussen bewoners van ‘goede’ en ‘slechte’ wijken zijn gigantisch. Lageropgeleiden leven maar liefst 15 jaar minder in goede gezondheid dan hogeropgeleiden. De ongelijkheid groeit,

**Hitte niet weg te krijgen uit
goed geïsoleerde huizen:
‘Loop de hele dag in mijn
onderbroek’**

Schaduwdoeken bij nieuwbouwappartementen in de Cartesiusdriehoek in Utrecht
© RTV Utrecht

▲ Schimmel in een woning. Foto ter illustratie. © Saskia Berdenis van Berlekom

**Er is ‘niet op te stoken’ tegen het
vocht in de huizen huizen aan
Herderplein, Mitros grijpt in**

De schimmelproblemen in woningen aan het Herderplein en de Herderlaan in Utrecht zijn nog steeds niet opgelost, zeggen bewoners. Volgens hen is er ‘niet op te stoken’ tegen het vocht in de huizen. Mitros zegt nu aan de slag te gaan met de woningen.

HET ZIJN VAAK DEZELFDE MENSEN DIE GETROFFEN WORDEN

**ADAPTATIE ZONDER
RECHTVAARDIGHEID
VERGROOT DE ONGELIJKHEID**

We willen de negatieve effecten van klimaatverandering zo eerlijk mogelijk verdelen. We willen de meest kwetsbare mensen beschermen tegen bijvoorbeeld de gezondheidsrisico's bij langdurige hitte. Maar ook: de rekening niet bij toekomstige generaties neerleggen.

#HOEDAN?

STAP 1: ERKENNEN VAN VERSCHILLEN

STAP 1: ERKENNEN VAN VERSCHILLEN

Provincie Utrecht heeft vele verschillende mensen

Je weet niet wie gelukkig, onafhankelijk of gezond is

We weten dat er in de provincie Utrecht grote verschillen zijn in geluk, vermogen en gezondheid

STAP 1: ERKENNEN VAN VERSCHILLEN

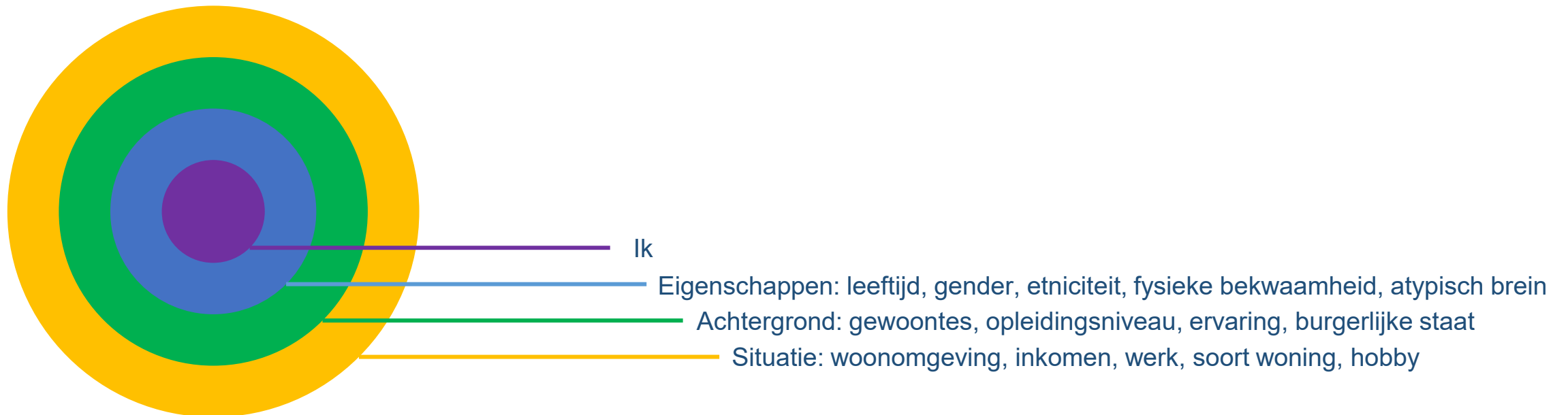
OEFENING 1:

- **Maak groepen van 3 personen**
- **Ontdek met elkaar in 3 minuten zo veel mogelijk verschillen tussen jullie**

STAP 1: ERKENNEN VAN VERSCHILLEN

OEFENING 1:

- Maak groepen van 3 personen
- Ontdek met elkaar in 3 minuten zo veel mogelijk verschillen tussen jullie

STAP 2: BEWUST (ANDERE) KEUZES MAKEN

STAP 2: BEWUST (ANDERE) KEUZES MAKEN

EQUALITY:

Everyone gets the same—regardless if it's needed or right for them. **Iedereen krijgt hetzelfde**

EQUITY:

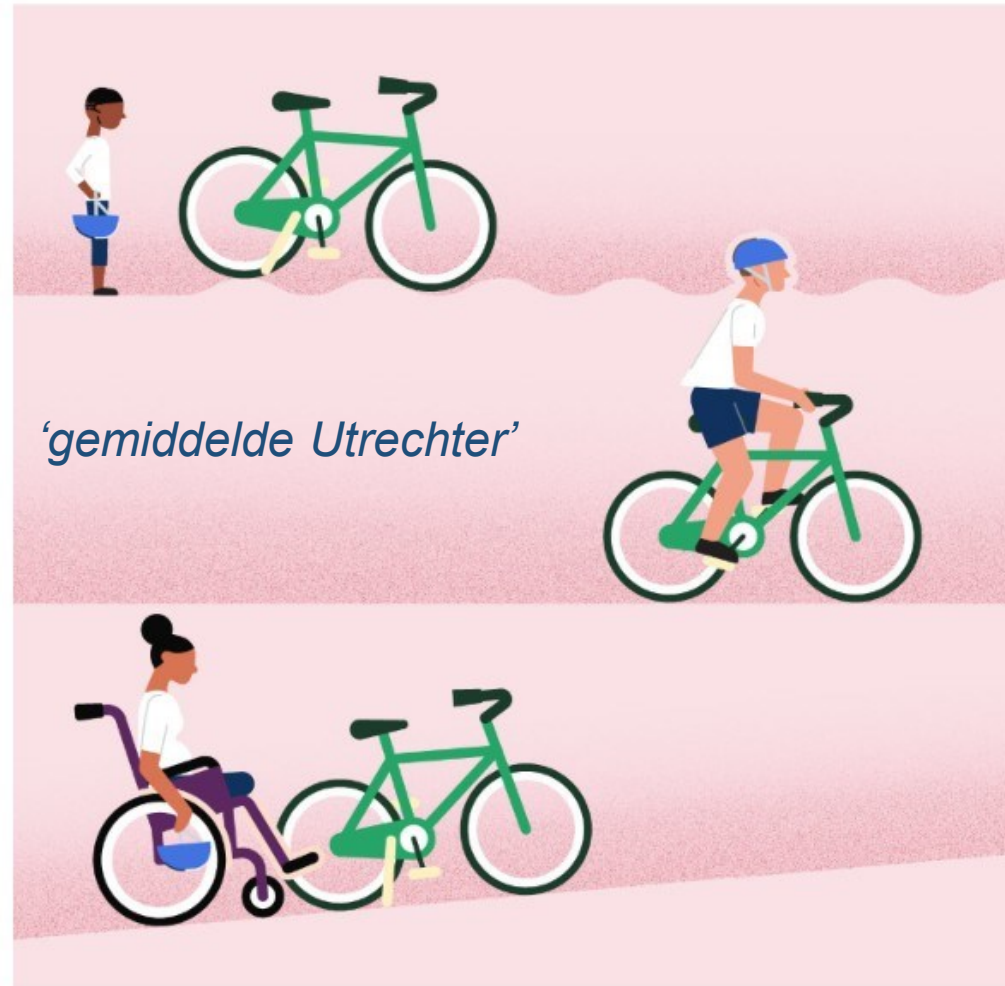
Everyone gets what they need—understanding the barriers, circumstances, and conditions. **Iedereen krijgt wat nodig is**

STAP 2: BEWUST (ANDERE) KEUZES MAKEN

EQUALITY:

Everyone gets the same—regardless if it's needed or right for them. **Iedereen krijgt hetzelfde**

EQUITY:

Everyone gets what they need—understanding the barriers, circumstances, and conditions. **Iedereen krijgt wat nodig is**

MAAR LANG NIET IEDEREEN IS 'GEMIDDELD'

- Ruim 1 miljoen Nederlanders hebben een longziekte (Astma en COPD zijn meest voorkomend)
- Ongeveer 250.000 Nederlanders zijn analfabeet (en 2,5 miljoen mensen laaggeletterd)
- Ongeveer 2 miljoen Nederlanders zijn niet digitaal vaardig genoeg voor aanvraag energiesubsidie (Nationale Ombudsman)
- 540.000 Nederlanders wonen onder de armoedegrens (bron: CBS – berekening oktober 2024)
- 300.000 Nederlanders zijn visueel beperkt (waarvan 200.000 ernstig slechtziend of blindheid)
- Nederland heeft 1,13 miljoen private huurwoningen (1 op de 7 woningen)
- 1,4 miljoen Nederlanders hebben een motorische beperking (250.000 mensen maken gebruik van een rolstoel)
- Ongeveer 2 miljoen Nederlanders hebben een psychische stoornis (281.000 een ernstige psychische aandoening)

STAP 2: BEWUST (ANDERE) KEUZES MAKEN

EQUALITY:

Everyone gets the same—regardless if it's needed or right for them. **Iedereen krijgt hetzelfde**

- *Relatief eenvoudig*
- *Sturen op 'gemiddelden'*
- *Veel positieve verbeteringen overal*
- *Laaghangend fruit*
- *Brede inzet en veel resultaat*

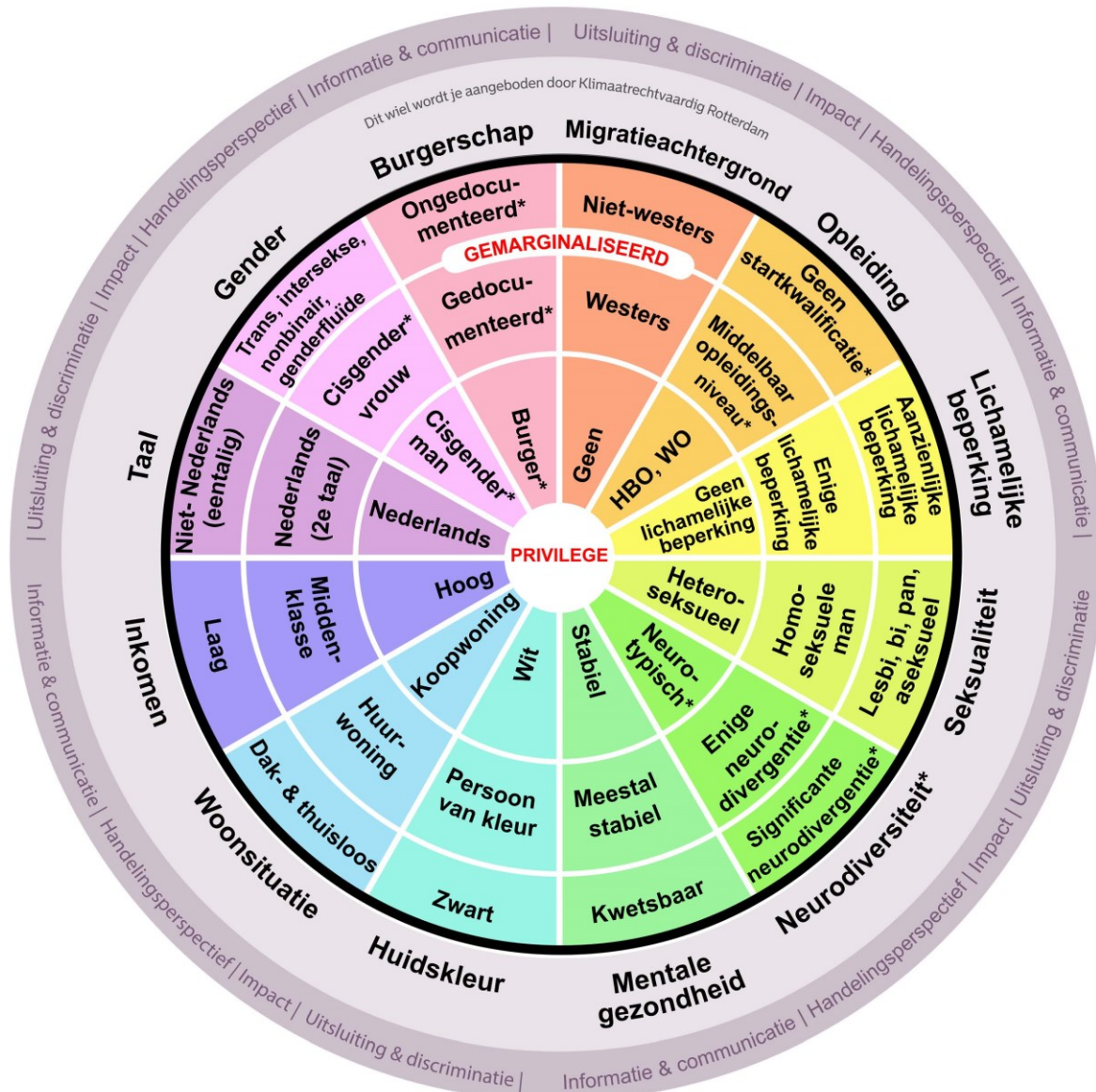
EQUITY:

Everyone gets what they need—understanding the barriers, circumstances, and conditions. **Iedereen krijgt wat nodig is**

- *Meer maatwerk nodig*
- *Aandacht voor specifieke kwetsbaarheid*
- *Gerichte en specifieke inzet*
- *Hoger hangend fruit (80 / 20 –regel)*
- *Minder resultaat met meer impact*

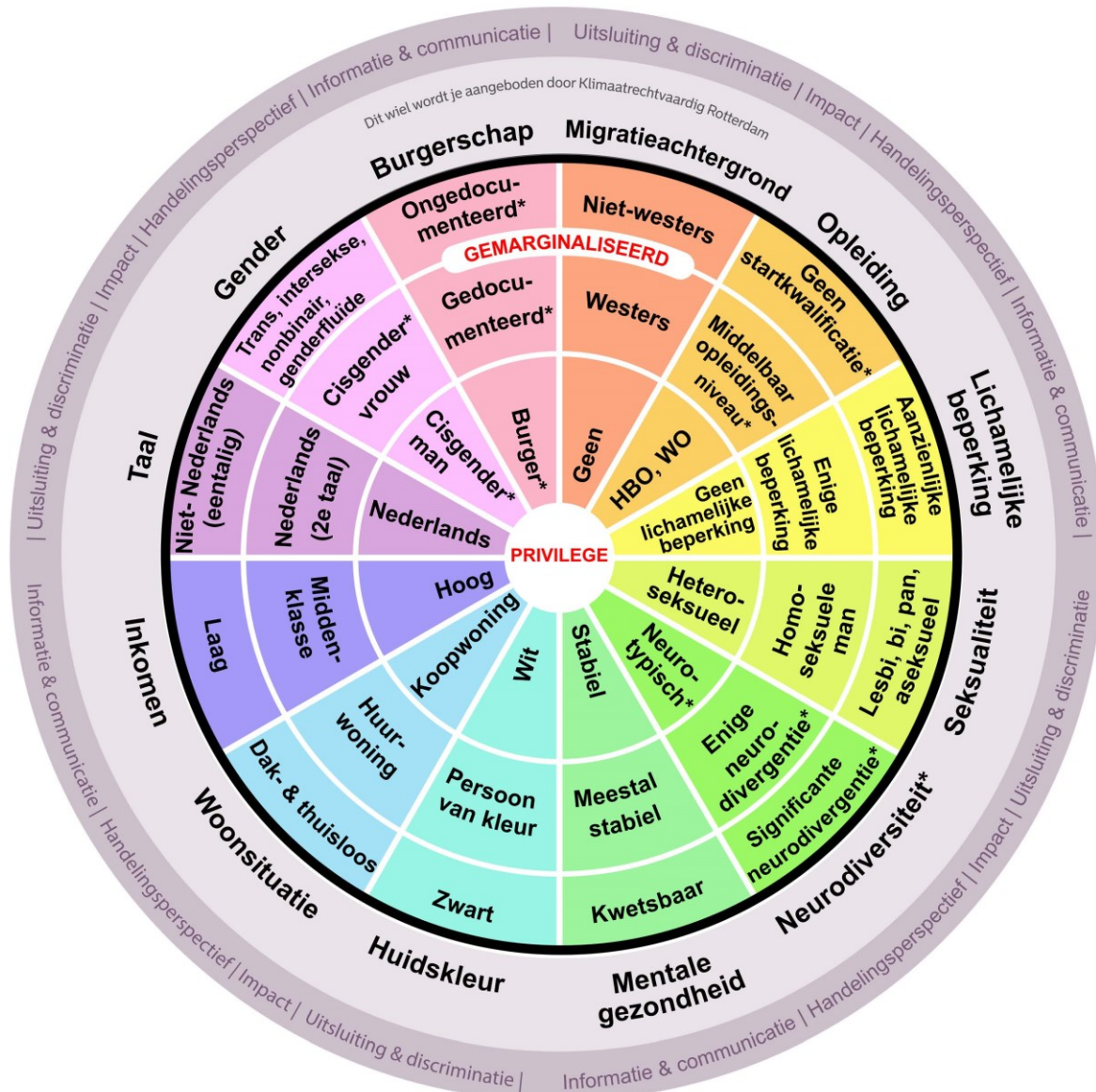
TOOL OM VERSCHILLEN TE DUIDEN

Klimaatprivilege-wiel

- *Selectie van persoonskenmerken*
- *Hulpmiddel in beleid en bij projecten*
- *Niet uitputtend of volledig*
- *Toevoegen of veranderen mogelijk*

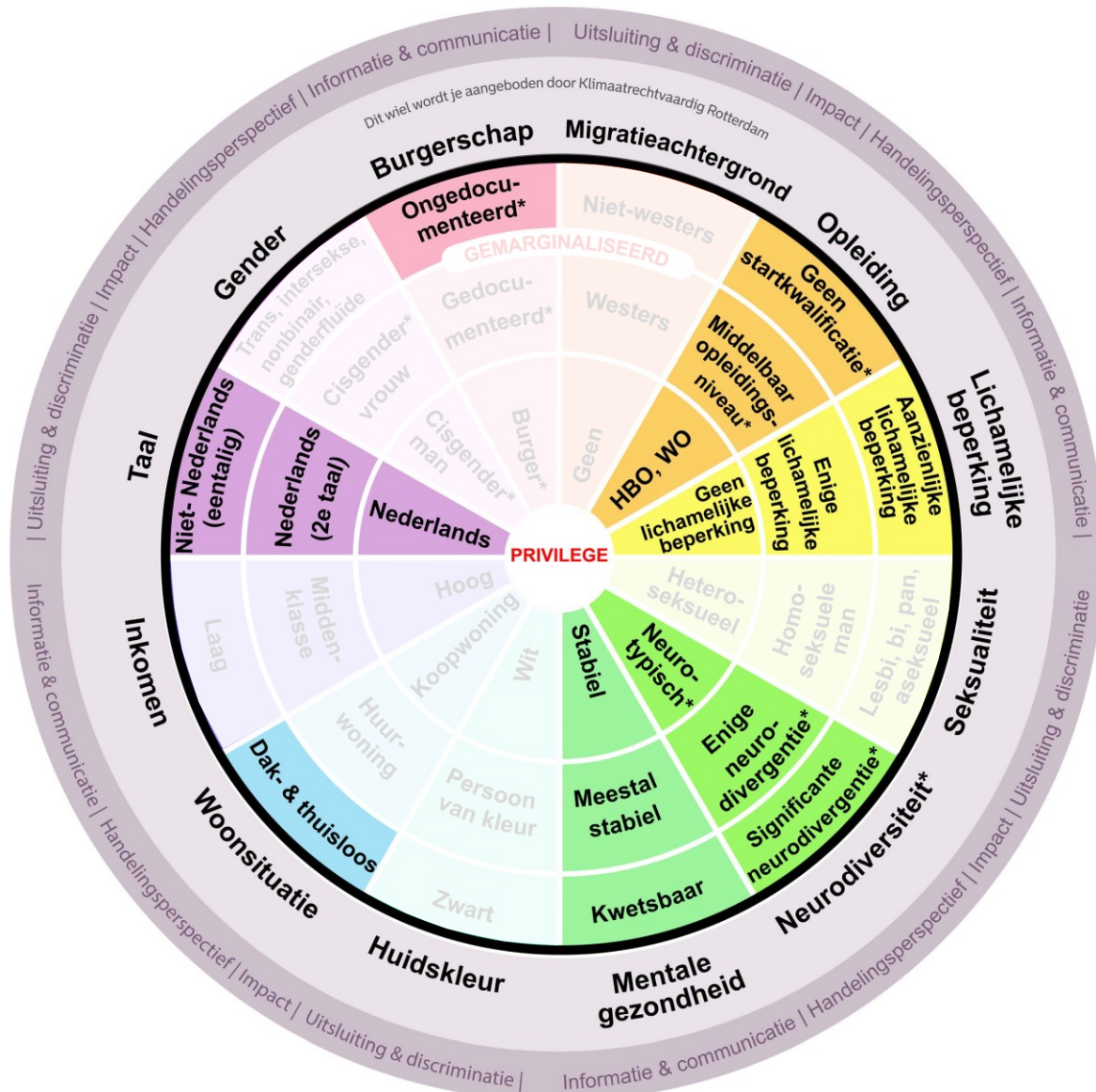
TOOL OM VERSCHILLEN TE DUIDEN

SOCIALE UITSLUITING & DISCRIMINATIE

Sociale uitsluiting en discriminatie kunnen leiden tot verhoogde kwetsbaarheid van gemarginaliseerde groepen, die vaak minder toegang hebben tot hulpbronnen en informatie over klimaatmaatregelen. Dit kan wantrouwen in overheidsinstellingen en de maatschappij vergroten. Bovendien worden de specifieke behoeften van deze groepen vaak niet meegenomen in besluitvormingsprocessen, wat ongelijkheden verder versterkt. Dit aspect is toepasbaar op elke categorie uit het wiel.

TOOL OM VERSCHILLEN TE DUIDEN

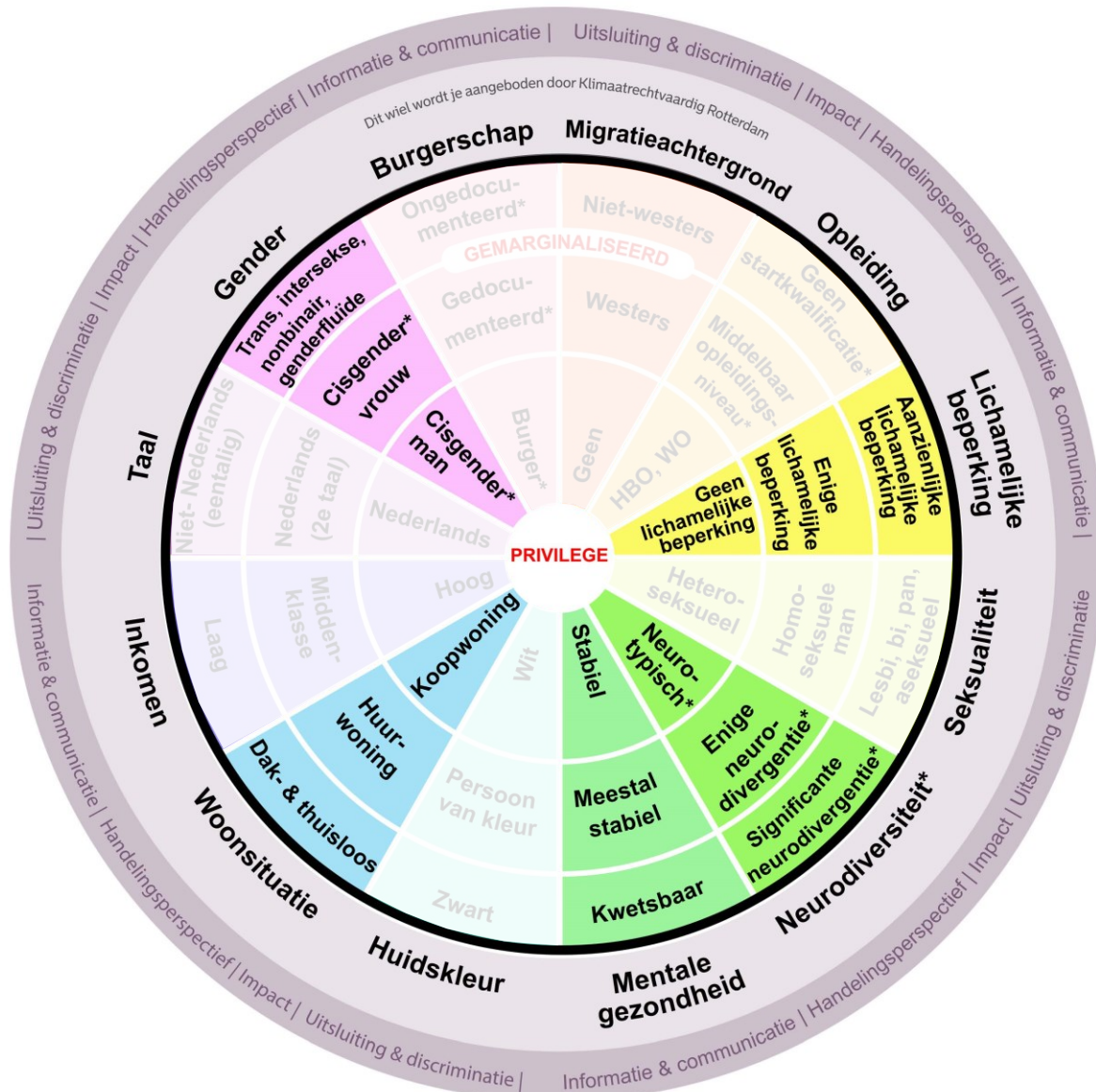
SOCIALE UITSLUITING & DISCRIMINATIE

Sociale uitsluiting en discriminatie kunnen leiden tot verhoogde kwetsbaarheid van gemarginaliseerde groepen, die vaak minder toegang hebben tot hulpbronnen en informatie over klimaatmaatregelen. Dit kan wantrouwen in overheidsinstellingen en de maatschappij vergroten. Bovendien worden de specifieke behoeften van deze groepen vaak niet meegenomen in besluitvormingsprocessen, wat ongelijkheden verder versterkt. Dit aspect is toepasbaar op elke categorie uit het wiel.

INFORMATIE & COMMUNICATIE

Mensen hebben recht op informatie over hoe ze zich kunnen aanpassen aan klimaatverandering en extreme weersituaties. De toegang tot deze informatie is echter ongelijk, waardoor aandacht voor taal, laaggeletterdheid, analfabetisme, dyscalculie en visuele beperkingen essentieel is. De communicatiestijl, het medium en de afzender beïnvloeden hoe informatie wordt verwerkt, en er moet ook ruimte zijn voor mensen om vragen te stellen of reacties te geven.

TOOL OM VERSCHILLEN TE DUIDEN

SOCIALE UITSLUITING & DISCRIMINATIE

Sociale uitsluiting en discriminatie kunnen leiden tot verhoogde kwetsbaarheid van gemarginaliseerde groepen, die vaak minder toegang hebben tot hulpbronnen en informatie over klimaatmaatregelen. Dit kan wantrouwen in overheidsinstellingen en de maatschappij vergroten. Bovendien worden de specifieke behoeften van deze groepen vaak niet meegenomen in besluitvormingsprocessen, wat ongelijkheden verder versterkt. Dit aspect is toepasbaar op elke categorie uit het wiel.

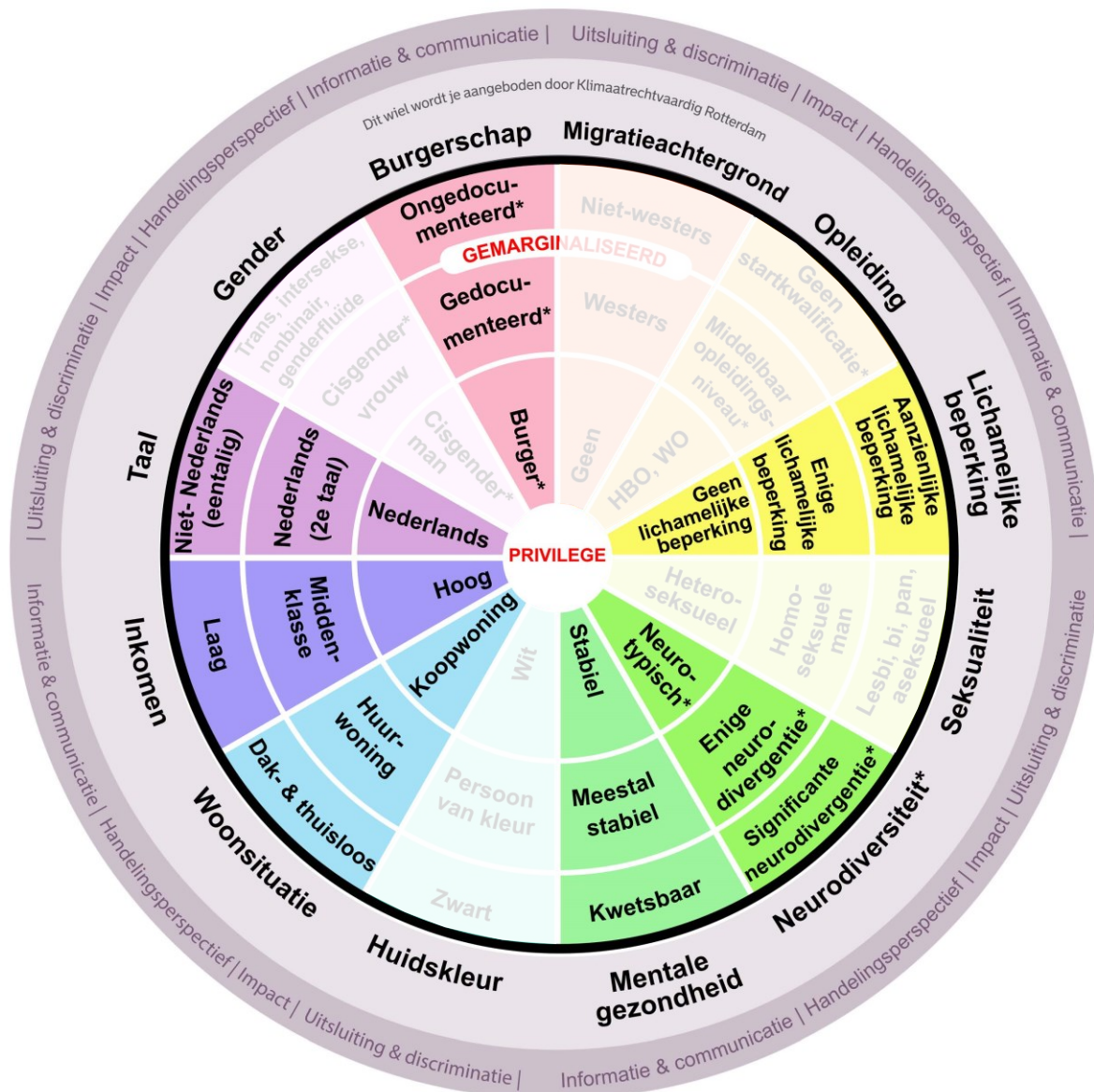
INFORMATIE & COMMUNICATIE

Mensen hebben recht op informatie over hoe ze zich kunnen aanpassen aan klimaatverandering en extreme weersituaties. De toegang tot deze informatie is echter ongelijk, waardoor aandacht voor taal, laaggeletterdheid, analfabetisme, dyscalculie en visuele beperkingen essentieel is. De communicatiestijl, het medium en de afzender beïnvloeden hoe informatie wordt verwerkt, en er moet ook ruimte zijn voor mensen om vragen te stellen of reacties te geven.

IMPACT OP WELZIJN

Klimaatverandering en extreem weer raakt mensen op verschillende manieren. Afhankelijk van persoonlijke situaties en kenmerken ervaart de ene persoon (veel) meer overlast dan de andere. In dit opzicht is het belangrijk meer rekening te houden met de ongelijke impact bij gelijke omstandigheden.

TOOL OM VERSCHILLEN TE DUIDEN

SOCIALE UITSLUITING & DISCRIMINATIE

Sociale uitsluiting en discriminatie kunnen leiden tot verhoogde kwetsbaarheid van gemarginaliseerde groepen, die vaak minder toegang hebben tot hulpbronnen en informatie over klimaatmaatregelen. Dit kan wantrouwen in overheidsinstellingen en de maatschappij vergroten. Bovendien worden de specifieke behoeften van deze groepen vaak niet meegenomen in besluitvormingsprocessen, wat ongelijkheden verder versterkt. Dit aspect is toepasbaar op elke categorie uit het wiel.

INFORMATIE & COMMUNICATIE

Mensen hebben recht op informatie over hoe ze zich kunnen aanpassen aan klimaatverandering en extreme weersituaties. De toegang tot deze informatie is echter ongelijk, waardoor aandacht voor taal, laaggeletterdheid, analfabetisme, dyscalculie en visuele beperkingen essentieel is. De communicatiestijl, het medium en de afzender beïnvloeden hoe informatie wordt verwerkt, en er moet ook ruimte zijn voor mensen om vragen te stellen of reacties te geven.

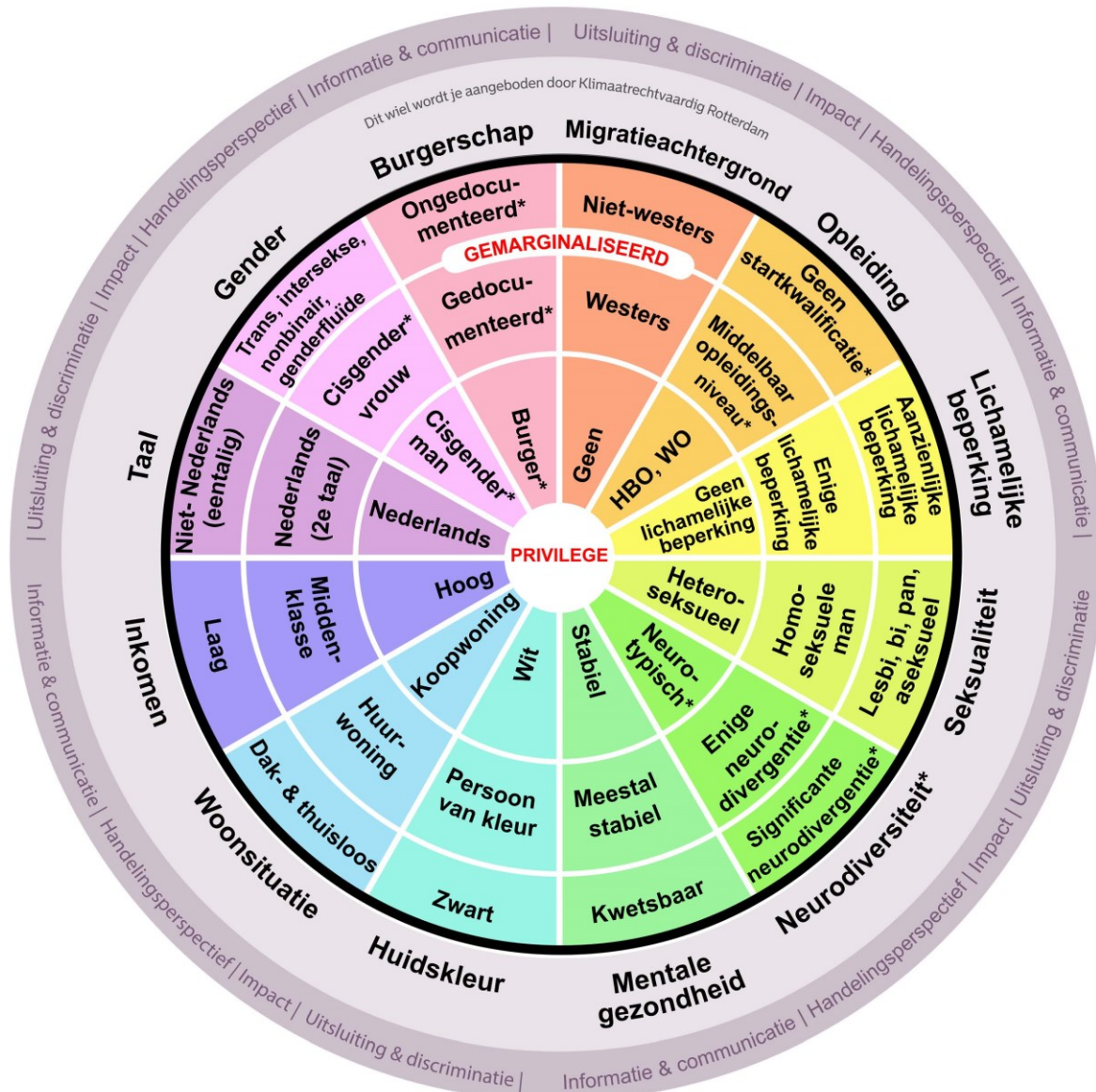
IMPACT OP WELZIJN

Klimaatverandering en extreem weer raakt mensen op verschillende manieren. Afhankelijk van persoonlijke situaties en kenmerken ervaart de ene persoon (veel) meer overlast dan de andere. In dit opzicht is het belangrijk meer rekening te houden met de ongelijke impact bij gelijke omstandigheden.

HANDELINGSPERSPECTIEF

De mogelijkheid tot aanpassen aan bepaalde omstandigheden is voor iedereen anders. Wat kan en mag is niet voor iedereen gelijk. Daarom is het belangrijk om in de aanpak te waarborgen dat iedereen gelijke kansen, of zelfs een gelijke start, heeft om zichzelf en de (directe) omgeving aan te passen

TOOL OM VERSCHILLEN TE DUIDEN

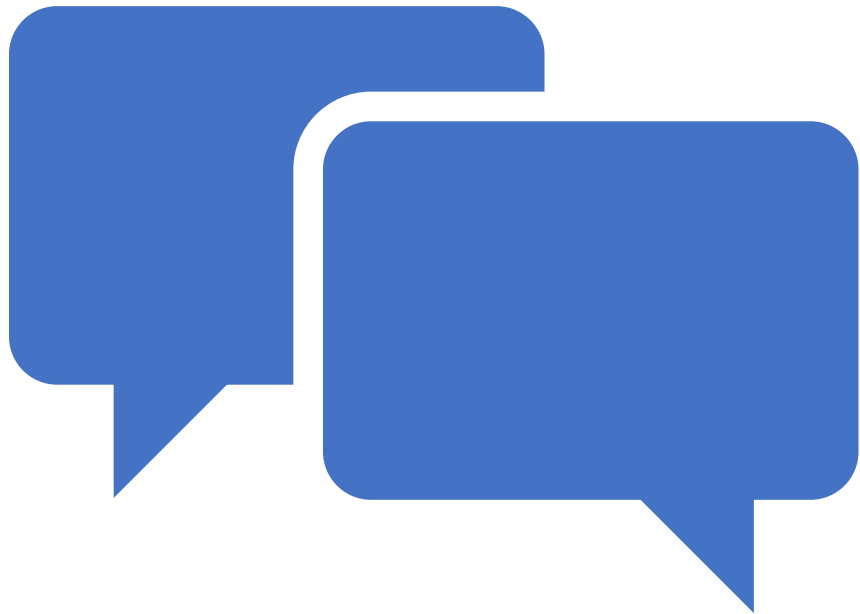

OEFENING 2

Maak groepen van drie personen

- *Wat vind je van dit privilege-wiel?*
- *Welke verschillen zouden jullie toevoegen?*

3 minuten met elkaar in gesprek!

OEFENING 2

Maak groepen van drie personen

- *Wat vind je van dit privilege-wiel?*
- *Welke verschillen zouden jullie toevoegen?*

3 minuten met elkaar in gesprek!

SUBSIDIES

PARTICIPATIE

WONEN

BEWONERSINITIATIEF

VOORBEELD SUBSIDIES

Iedere overheid heeft wel een vorm van (klimaat)subsidie

Uitgangspunt: de investeerder profiteert

Iedere overheid heeft wel een vorm van (klimaat)subsidie

Uitgangspunt: de investeerder profiteert

Iedere overheid heeft wel een vorm van (klimaat)subsidie

Uitgangspunt: de investeerder profiteert

Waarom (de meeste) subsidie ongelijkheid vergroten?

- Rust en tijd nodig voor aanvragen
- Veelal voor langere termijn effecten
- Je moet bijna altijd geld voorschieten
- Toegankelijkheid (taal/ digitaal)
- Vaak voor 'eigenaren' van iets
- Wantrouwen in de overheid

Iedere overheid heeft wel een vorm van (klimaat)subsidie

Uitgangspunt: de investeerder profiteert

Waarom (de meeste) subsidie ongelijkheid vergroten?

- Rust en tijd nodig voor aanvragen
- Veelal voor langere termijn effecten
- Je moet bijna altijd geld voorschieten
- Toegankelijkheid (taal/ digitaal)
- Vaak voor 'eigenaren' van iets
- Wantrouwen in de overheid

Piramide van Maslow

Iedere overheid heeft wel een vorm van (klimaat)subsidie

Uitgangspunt: de investeerder profiteert

Waarom (de meeste) subsidie ongelijkheid vergroten?

- Rust en tijd nodig voor aanvragen
- Veelal voor langere termijn effecten
- Je moet bijna altijd geld voorschieten
- Toegankelijkheid (taal/ digitaal)
- Vaak voor 'eigenaren' van iets
- Wantrouwen in de overheid

Piramide van Maslow

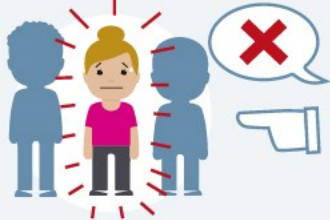
**STRESS EN
ZORGEN!**

Wat geeft mensen chronische stress?

Geldzorgen

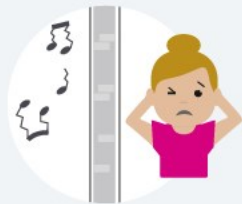
Discriminatie

Slechte woning

Overlast in de buurt

Werkloosheid

Ingewikkelde post

Weg niet kunnen vinden

Afspraak bij de dokter

Ruzie maken

LEVENSGEBEURTENISSEN

verlies dierbare

echtscheiding

verhuizing

migratie

Gevolgen van chronische stress

Fysiek

Hart- en
vaatziekten

Diabetes

Obesitas

Vroegtijdige
veroudering
(DNA verandert)

Verminderde
vruchtbaarheid

Afweersysteem
vermindert

Cognitief

Concentratie
problemen

Minder goed
geheugen

Impulsief
gedrag

Moeite met plannen
en organiseren

Moeite met emoties
reguleren

Mentaal

VERSLAVING

DEPRESSIE

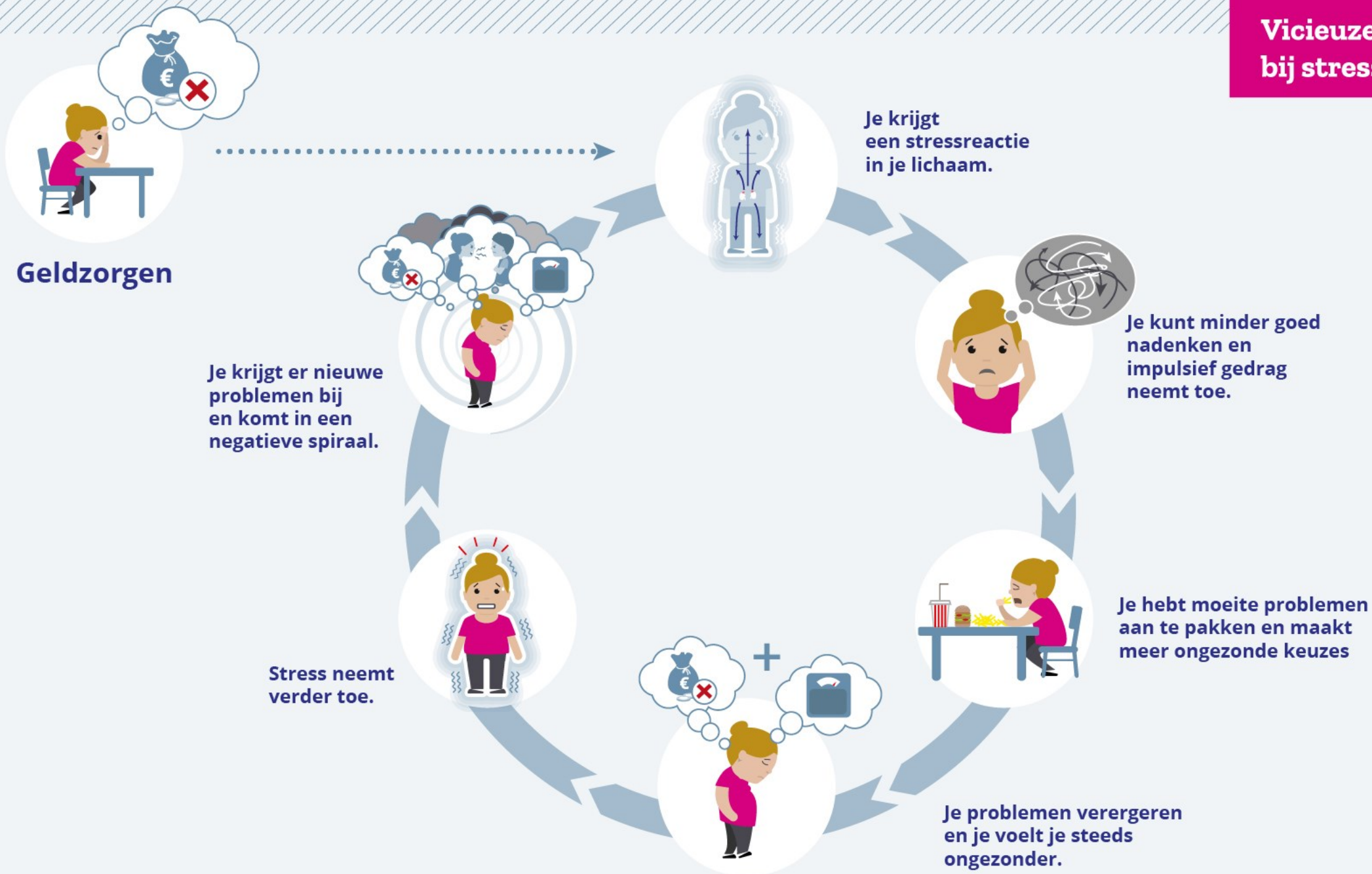

ANGST

ALZHEIMER

Vicieuze cirkel bij stress

ENKELE AANDACHTSPUNTEN BIJ SUBSIDIES:

- Wat en wie wil je met subsidies bereiken?
 - generiek of deels specifiek (plekken/ mensen)
 - naast realisatie ook voor processen/ educatie
 - Met name grotere initiatieven of gebieden & doelgroepen
- Voor wie is de subsidie toegankelijk?
 - hoe/ waar informeren dat er subsidie is?
 - wie mag of kan een aanvraag doen?
 - mogen organisaties voor mensen subsidie aanvragen?
 - welke drempels zijn er (zie privilegewiel)?
- Waarom kies je voor subsidie (en niet een andere tool)?

SPECIFIEK VOOR PROVINCIE UTRECHT:

- Doel 3 (Actie 11): elk gemeente één adaptieve wijk
 - welke wijk kies je (en wat is de impact)?
 - maak je van een 6 een 9 of van een 3,5 een 5
 - aandacht voor verschillen tussen gemeenten!
 - verschillen in mogelijkheden (FTE/ €/ ruimte)
- Doel 6 (Actie 19): 50 schoolpleinen vergroenen
 - waar/ voor wie heeft het de meeste impact?
 - in relatie tot de omgeving rondom een school
 - In relatie tot de kinderen (bijv. speciaal onderwijs)
 - hoe meer 'kwetsbare' scholen ondersteunen?
 - elke school heeft andere privileges/ mate van stress
 - hoe ver ga je met ondersteunen (aanleg/ beheer)

Praktisch.....

Lager opgeleiden voelen zich te min om te participeren in burgerinitiatieven

Lager opgeleiden zijn ondervertegenwoordigd in burgerinitiatieven door gebrek aan geld, sociaal kapitaal, tijd en kennis. Maar er is meer, betoogt Vivian Visser: lager opgeleide burgers voelen zich ook te min om mee te doen of hebben een diepe afkeer van de overheid.

▲ De inwonersavond vindt plaats op woensdag 6 november. © Gemeente Nieuwegein

Inwoners Nieuwegein uitgenodigd om mee te praten over bomen en klimaatverandering

Nieuwegein zoekt naar manieren om de stad groener te maken en beter voor te bereiden op de klimaatverandering. Tijdens een inwonersavond kunnen ideeën worden uit worden gewisseld om dit doel te bereiken.

Regioedactie 31-10-24, 11:28

“Klimaatongelijkheid is ook machtsongelijkheid.”

Verschillende sociale ongelijkheden zoals inkomen, vermogen, opleiding, gender, etniciteit komen samen als laagjes boven op elkaar. Daardoor ontstaan machtsverhoudingen die maken dat we leven in een wereld waar sommige groepen erg kwetsbaar zijn terwijl andere bijna volledig beschermd leven”

“Bovendien is het haast uitsluitend die laatste groep die mee praat over wat nu precies het probleem is, en hoe we het kunnen oplossen. Groepen die deze macht niet hebben, hoor je veel minder. Het is een vicieuze dynamiek die je enkel kan doorbreken door de ongelijkheid in beeld te brengen.”

- Josefine Vanhille van de Universiteit van Antwerpen in haar onderzoek naar klimaatverandering en sociale ongelijkheid

Hoe gaan we om met groepen die **NIET** participeren maar **WEL** onderdeel zijn van een provincie, gemeente of wijk?

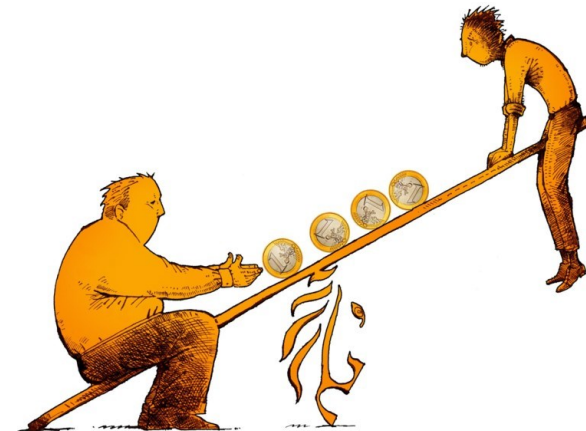
- Extra/ andere inzet om deze mensen ook te betrekken?
- Vertegenwoordiging van deze mensen door belangengroepen?
- Andere vormen van participatie die 'veilig(er) voelen' voor deze mensen?

Hoe gaan we om met groepen die **ONDERVERTEGENWOORDIGD** zijn?

- Telt hun stem zwaarder (gemarginaliseerde groepen samenleving)?
- Vertegenwoordiging van deze mensen in bijeenkomsten?

Is er bij participatie (ook) sprake van een Mattheüs-effect?

Dit is de sociologische vakterm voor het rijker worden van de rijken en het armer worden van de armen. Hierbij halen hogere inkomensgroepen relatief gezien meer voordeel uit sociale voorzieningen dan lagere inkomensgroepen.

VOORBEELD PARTICIPATIE

Welke 'zelfredzaamheid' en 'eigen verantwoordelijkheid' mogen we wel en niet verwachten van bepaalde mensen en groepen in onze samenleving?

**DOOR
BEWONERS**

**MET
BEWONERS**

**VOOR
BEWONERS**

DOOR – MET – VOOR BEWONERS!

Nu al sprake van hitte en vocht/ schimmel in woningen

Klimaatverandering zorgt voor meer problemen

Hoe woont provincie Utrecht?

Particuliere woningeigenaar	58%
Huur bij woningcorporaties	27%
Private verhuur	15%

Nu al sprake van hitte en vocht/ schimmel in woningen

Klimaatverandering zorgt voor meer problemen

Hoe woont provincie Utrecht?

Particuliere woningeigenaar	58%
Huur bij woningcorporaties	27%
Private verhuur	15%

ASPECTEN:

DE WONING (fysiek/ object)

HET WONEN (binnenklimaat)

Woonsituatie klimaatbestendiger maken:

- **Particuliere woningeigenaar (58%)**
→ **Gewoon doen, subsidie of lening**
- **Huur bij woningcorporatie (27%)**
→ **Afspraken gemeenten, woningcorporaties en huurders (kleine maatregelen zelf)**
- **Private verhuur (15%)**
→ **Aanspreken verhuurder of huurcommissie (bij gebreken) (kleine maatregelen zelf)**

Belangrijk: u kunt alleen naar de Huurcommissie als dat in uw huurcontract staat

Als huurder in de vrije sector kunt u de Huurcommissie alleen inschakelen als in uw huurcontract staat dat u bij meningsverschillen naar de Huurcommissie kunt stappen. Of als u dat later heeft afgesproken met uw verhuurder, bijvoorbeeld per e-mail.

Barrières (private) huurders:

- Onbekend met de procedures en regelgeving
- Durven niet de klagen (blij met een woning)
- Begrijpen de taal niet voldoende
- Vertrouwen organisaties/ verhuurder niet
- Bang voor huurverhoging vanwege maatregelen
- Verhuurder zegt dat het door het eigen gedrag komt
- Intimidatie door verhuurders

Barrières (private) huurders:

- Onbekend met de procedures en regelgeving
- Durven niet de klagen (blij met een woning)
- Begrijpen de taal niet voldoende
- Vertrouwen organisaties/ verhuurder niet
- Bang voor huurverhoging vanwege maatregelen
- Verhuurder zegt dat het door het eigen gedrag komt
- Intimidatie door verhuurders

VERSCHIL TUSSEN PROCEDURELE EN FEITELIJKE RECHTVAARDIGHEID

Waar heb ik recht op en kan ik ook mijn recht halen/ krijgen?!

ENKELE AANDACHTSPUNTEN BIJ WONEN:

- Wat doe je voor welke woonvorm?
 - **Particuliere eigenaren**
 - Met een laag besteedbaar inkomen
 - **Huur bij woningcorporaties**
 - **Huur in de private sector**
 - verschillen: grote/ kleine verhuurders
 - verschillen: arbeidsmigranten/ expats/ studenten enz.
- **Klimaatadaptatie is een mix van**
 - **GEBIED (openbare en private buitenruimte)**
 - **GEBOUW (woning en werkruimte/ school)**
 - **GEDRAG (van mensen)**

WAAR ZET JE OP!?

- heeft een koele woning meer impact dan een groene wijk?

SPECIFIEK VOOR PROVINCIE UTRECHT:

- **Doel 4 (Actie 14 en 15): prestatieafspraken en hitte**
 - **Overal iets of sturen om meeste impact?**
 - **Wat doe je aan hitte in de private huur (15%)?**

Is te warme woning een gebrek?

Voor nieuwbouw vanaf 2021 staan er eisen over het voorkomen van hoge temperaturen binnen woningen in het Bouwbesluit. Voor woningen waarvoor de bouwvergunning eerder werd afgegeven zijn er geen regels. Ondanks dat zijn er ook voor die woningen richtlijnen om te beoordelen of een hoge woningtemperatuur een wettelijk gebrek aan de woning is.

De richtlijnen zijn ontwikkeld vanuit procedures bij de Huurcommissie en Kantonrechter. Als de binnentemperatuur meer dan 300 uur op of boven de 26,5 Celsius ligt kan sprake zijn van een C-gebrek volgens de huurprijzenwetgeving. Het aantal van 300 uur is op jaarbasis en hoeft niet aaneengesloten te zijn. Deze norm komt uit bepalingen in de GIW-ISSO 2008.

Stop op behandeling verzoeken oververhitting

Op dit moment behandelt de Huurcommissie alleen verzoeken van huurders van nieuwbouwwoningen die kampen met oververhitting in huis. Voor bestaande woningen wacht de Huurcommissie op een norm van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening (VRO). Verzoeken die gaan over warmteoverlast in bestaande huurwoningen kan de Huurcommissie daarom voorlopig niet behandelen. Huurders kunnen nog wel naar de rechter stappen.

NIEUWS

Kleiwegkwartier pompt water uit de singel onder huizen tegen paalrot

7 november 2018, 16:57 • 2 minuten leestijd

Kleiwegkwartier pompt water uit de singel onder huizen tegen paalrot

Dankzij de vasthoudendheid en creativiteit van een aantal bewoners in Rotterdam-Hillegersberg start woensdag een proef die paalrot tegengaat. Via een drainage-buizenstelsel wordt water onder de huizen in het Kleiwegkwartier gepompt. Rotterdam én Waterschappen steunen het initiatief, want het innovatieve systeem kan een heleboel schadeherstelkosten schelen.

POSITIEF

- Ander soort oplossing/ alternatieve aanpak
- Opkomen voor (eigen) belangen
- Fijn dat bewoners zich laten horen en meedenken

NIEUWS

Kleiwegkwartier pompt water uit de singel onder huizen tegen paalrot

7 november 2018, 16:57 • 2 minuten leestijd

Kleiwegkwartier pompt water uit de singel onder huizen tegen paalrot

Dankzij de vasthoudendheid en creativiteit van een aantal bewoners in Rotterdam-Hillegersberg start woensdag een proef die paalrot tegengaat. Via een drainage-buizenstelsel wordt water onder de huizen in het Kleiwegkwartier gepompt. Rotterdam én Waterschappen steunen het initiatief, want het innovatieve systeem kan een heleboel schadeherstelkosten schelen.

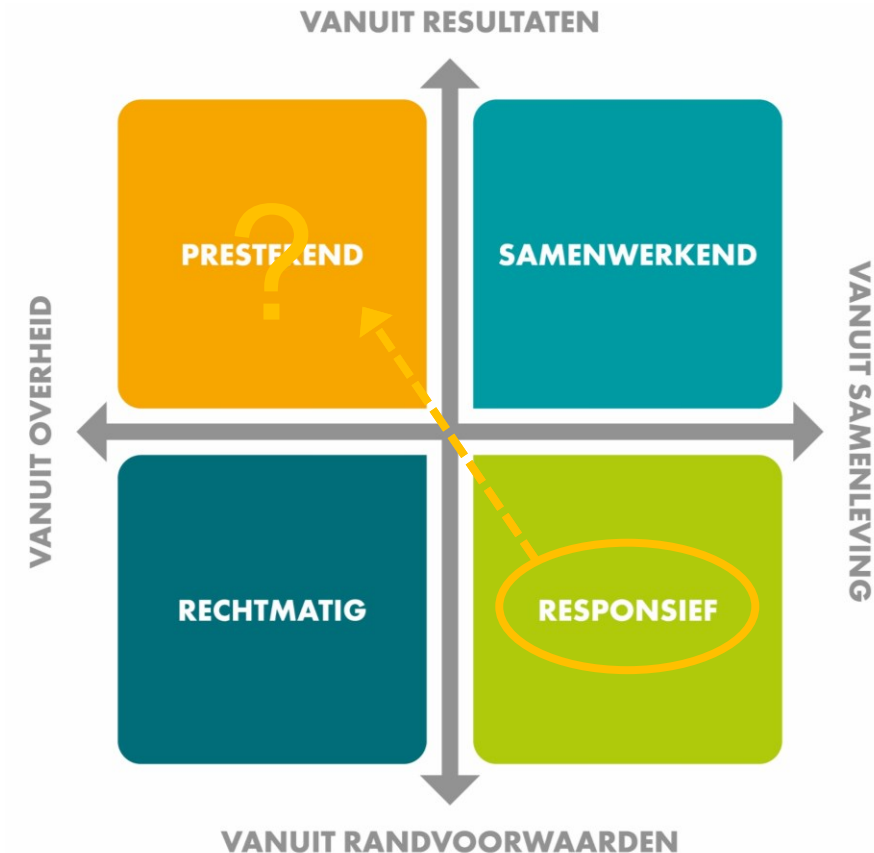
POSITIEF

- Ander soort oplossing/ alternatieve aanpak
- Opkomen voor (eigen) belangen
- Fijn dat bewoners zich laten horen en meedenken

AANDACHTSPUNTEN

- kost relatief veel inzet van de organisatie
- is dit qua problematiek de meest urgente plek?
- ga je dit actief in andere wijken aanbieden?

HEBBEN DEZE MENSEN 'GELUK' OMDAT ZE ZICH KUNNEN ORGANISEREN OF MOET EEN OVERHEID IN VERGELIJKBARE SITUATIES PROACTIEF ONDERSTEUNEN?

KLIMAATRECHTVAARDIGHEID – ELKE STAPJE IS ER ÉÉN!

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG

KLIMAATRECHTVAARDIGHEID – ELKE STAPJE IS ER ÉÉN!

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG

- Waar sta jij op de ladder?
- Welke stap zet jij in 2025?

KLIMAATRECHTVAARDIGHEID – ELKE STAPJE IS ER ÉÉN!

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG

- Waar sta jij op de ladder?
- Welke stap zet jij in 2025?

**BEDANKT VOOR
DE AANDACHT!**

SAMEN
KLIMAAT
BESTENDIG